

במתנה

דפיו זהב

על מה שבזר זכאי.

הרבנית ימימה מזרחי

בעריכת יקרת פרידמן

גיליון 243

פרשת וילך - שבת שובה ✧ ג' בתשרי ה'תש"פ (10/2019)

קשורה לחיים? ❧

היארצייט השני הוא יום הכיפורים, יום פטירת רבי עקיבא. הוא מת כשהוא צועק "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד".³ הוא מת בשעת נעילה ולכן צועקים את המילים האלה בשעת הנעילה.⁴

עשרת הימים האלה הם מופלאים. אמא שרה, כמו כל כך הרבה נשים, אומרת לקב"ה: "אני מתה משמועה רעה. אין שליחה על שמועה רעה. הילד? עקוד? לא יודעים מה יהיה איתו? די-די, מתה אנכי,⁵ חס ושלום. לא סולחת על שמועה רעה!"

ומגיע רבי עקיבא ביום הכיפורים ואומר לך: "די, אישה טובה. אל תמותי. בבקשה חכי. זה סיפור ארוך כל כך. החיים הם 'סדר עבודה'⁶ ונכנסים ויוצאים ופחד מוות ולובשים בגדי זהב ופושטים וטובלים ועולים ומסתפגים. וחכי".

איך הוא אומר כך? כי רבי עקיבא הוא האומן של "כולם בוכים והוא - משחק".⁷ הוא יגיד לנו: "חכו, יש פה סיפור גדול וארוך. אמאל'ה, אל תמותי. תנשמי עמוק! תסתכלי במסע הגדול, את חלק מסיפור של עם מאד גדול!"

עשרת ימי תשובה. אנחנו בעשרת הימים של התוספות ה"קטנות", השינויים הדקים הללו בתפילה, שמדברים על חיים: **זְכַרְנוּ לַחַיִּים, מִלֶּךְ חֶפֶץ בַּחַיִּים וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַן זְכַרְנוּ אֱלֹקִים חַיִּים.**¹ ארבע פעמים המילה "חיים" ומה אנחנו מבקשים - רק תזכור אותנו לחיים בעולמך. כל מה שצריך בימים האלה הוא לזכור את חשיבות החיים.

אבל בסכסוכים הקטנים, אנחנו עלולים לשכוח את הסיפור הגדול שנקרא "חיים", שנקרא "עם". ראו את היום הזה, יום "צום גדליה". איך אמרה לי מישהי בשיא הפשטות: "למה את צמה? וגדליה, אם אני הייתי מתה, היה צם עלי?". וזה ביטוי לשאלה גדולה: הרי גדליה בן אחיקם לא היה הוגה ענק וגם לא מנהיג דגול ובולט בתולדות העם היהודי. אבל הקב"ה אומר לנו: "הוא המנהיג שבחרתי בו עכשיו להנהיג את העם הזה, את שארית הפלטה. אתם יכולים למצוא בו מלא מומים ואתם יכולים לרצות להיפטר ממנו, אבל בבקשה, תחשבו על הסיפור הגדול. מה נשאר אחרי שככה רצחתם אותו? גם שארית הפלטה שהיתה פה, גלתה. תראו מה קורה כשאתם עסוקים בסיכסוכונים קטנים ושוכחים את ה"זְכַרְנוּ לַחַיִּים".

העם הזה צריך לשרוד! אז יופי, מיצית פה איזושהי נקמה שנורא רצית למצות במנהיג שהוא אולי לא לטעמם של כולם, אבל יש פה עם. ויש פה חיים. ויש פה סיפור גדול והסיפור הגדול, שנקרא "עם ישראל", מחייב אותנו לבלוע, למחול, לסלוח, כדי שנישאר פה.

אני רוצה להסביר מה זה אומר "עשרת ימי תשובה". אנחנו נמצאים בין שני יארצייטים של שני ענקי-עולם. הראשון הוא היארצייט של אמא שרה, שנפטרה בראש השנה. בנה, יצחק, נעקד. היא שומעת שהוא עקוד על המזבח והיא מתה.²

¹ תוספת לעשרת ימי תשובה בברכת "אבות" בתפילת העמידה.
² פרקי דרבי אליעזר, פרק שלושים ושניים: " ... חרה אפו של סמאל שראה שלא עלתה בידו תאות לבו לבטל קרבנו של אברהם, מה עשה? הלך ואמר לשרה: 'אי שרה, לא שמעת מה שנעשה בעולם!' אמרה לו: 'לא'. אמר לה: 'לקח אישך הזקן לנער יצחק להקריבו לעולה והנער בוכה ומילל שלא יכול

להינצל'. מיד התחילה [שרה] בוכה ומיללת. בכתה שלוש בכיות כנגד שלוש תקיעות, שלוש יבבות כנגד שלוש יבבות ופרחה נשמתה ומתה". וגם: מדרש נחומא לפרשת "וירא", סימן כ"ג.

³ דברים ו', ד.

⁴ תלמוד בבלי, ברכות סא, ע"ב: "בשעה שהוציאו את ר' עקיבא להריגה זמן ק"ש היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: 'רבינו, עד כאן?' אמר להם: 'כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה - בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרת: 'מתי יבא לידי ואקיימנו?' ועכשיו שבא לידי - לא אקיימנו? היה מאריך ב-אחד עד שיצתה נשמתו ב-אחד'".

⁵ בפרפראזה על בראשית, ל', א: "וַתֵּרָא רַחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל בְּאֶחָזָה וַתֵּאֶמֶר אֶל יַעֲקֹב קָבָה לִי כְּנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנִי...".

⁶ בפרפראזה על 'סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים', מתוך חזרת הש"ץ של תפילת מוסף של יוה"כ.

⁷ תלמוד בבלי, מכות כד, ע"א: "שוב פעם אחת היו עולים לירושלים, כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קודשי הקודשים, התחילו הם בוכים ורבי עקיבא משחק. אמרו לו: 'מפני מה אתה משחק?' אמר להם: 'מפני מה אתם בוכים?'.."

רק חשיבה כזאת, אמא, תגרום לך לסלוח על שמועה רעה ולהגיד "אני נושמת עמוק והוא יצא מהעקידה הזאת. לא אמות כי אחיה ואספר מעשי י-ה".⁸

מתתם מבשורה רעה? עכשיו תאמינו בהזדמנות שניה, אומר רבי עקיבא. תאמינו בתשובה, בשיבה.

וזה צום יום הכיפורים, לפי רבי נחמן מברסלב. והוא מסביר דבר מדהים: מה קורה בצום? **כי מעלת התענית (הצום) שמעורר ומחיה מתים, הינו הימים שעברו בחשך, ואין להם שום חיות.**

למה הצום של יום הכיפורים מעורר ימים מתים? כי כשלא-אוכלים-לא-אוכלים-לא-אוכלים, מיצינו את המאגרים שיש לנו בגוף ואז הגוף אוכל ממה שאכלנו אתמול וכשגם זה מסתיים, הגוף יאכל ממה שאכלנו שלשום, עד שמוצץ את החיות של הימים הקודמים. כמו ילד שיונק מאמא: **כל זמן שיש לה חלב יונק החלב, וכשנפסק החלב, מוצץ דמה וחיותה ממשי, ואז מתחדש בה חלב נוסף.**⁹

רבי נחמן מחדש פה חידוש כל כך יפה. היות שאת נאלצת להיות מוזנת ממה שאכלת אתמול ושלושום ולפני שלשום, את מבינה פתאום שכל הימים שעברו עלי וחשבת שהם מתים ולא קרה בהם כלום - מזינים אותך פתאום היום, ביום הכיפורים. **ימים יצרו ולו אחד בהם.**¹⁰ היום האחד הזה, יום כיפור, אוצר בתוכו את כל הימים שחשבת שהם "סתם ובשביל מה ועברתי את כל הימים המתים האלה וסתם נהייתי יותר מבוגרת והילדה הזאת מתבגרת ולא קרה לה כלום ולא יקרה לה כלום".

זה לא נכון, יאמר לך רבי עקיבא. כשתביטי לאחור תראי איך כל הימים האלה, שנראו לך מתים, מזינים בך כוחות ליום הזה. **כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם**¹¹ - כל ההחטאות שלך, כל השמועות הרעות שגרמו לך לומר "זהו, רק למות" - פתאום תראי איך הסיפורים העצובים האלה, החיו בנו משהו. גרמו לנו להיות טובים יותר, סולחים יותר.

בצוות העריכה: הדסה סאסי

⁸ תהילים קי"ח, יז.

⁹ רבי נחמן מברסלב, "ליקוטי מוהר"ן ח"א, תורה קע"ט: "כי כשמתענה, נמצא אין לו חיות וכת מנה היום מאחר שאינו אוכל ושותה בו ואף על פי כן עובד את השם, נמצא שעובד השם בפת שיש לו מאתמול, כי בלא זה מאין לו פת? נמצא שעובד היום בפת של אתמול - על כן מביא חיות באותו היום של אתמול. ואחר כך כשמתענה עוד, ואז אין מספיק לו פת של אתמול כי כבר נחלש הגוף, ואז צריך להשתמש בפת של ימים הקודמים למפרע עוד נמצא שמביא בכל פעם חיות והארה לימים הראשונים שנקלו ומתו [...] ואז מחיה ומאיר כל הימים ועל כן על ידי התענית נבנה קומת השמחה שהיא החיות ונקדות של כל המצוות [...] וזה שכתוב: "שמחנו כימות עניתנו", "עניתנו" לשון תענית הינו שתהיה השמחה כימות התענית. כי כפי ימי התענית, כן מחיה הימים הראשונים במצוות ומעשים טובים ש'לו וכן נבנה השמחה כפ"ל".

¹⁰ תהילים קל"ט, טז.

¹¹ ויקרא ט"ז, ל.

גאות להגיש לך ספרים מובחרים שיפתחו איתך את תש"פ מאת הרבנית ימימה מזרחי

שנה וברכותיה - היומן השנתי החדש של הרבנית ימימה. המקום שלך לתכנן, לחלום והתחבר לפרשת השבוע, לחגים ולמועדים.

מחכה לתשובה – פתיחות ליום הכיפורים הרבנית ימימה במסע לתשובה, לסליחה, לפיוס ולאהבה. את תגיעי ליום כיפור אישה חדשה.

מחירי סיייל – כאן! <https://parasha.org/newyear>

לרכישות קבוצתיות: טל. 077-8066747 בין 9:00-15:00
וגם במייל: info@parasha.org